

Izhaja razen nedelj in
praznikov vsak dan
ob 10. uri dopoldne.

Uredništvo je v Ljubljani,
Franciškaška ulica št. 6/1,
Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in pod-
pisati, sicer se jih ne pri-
obči. Rokopise se ne vrača.

Oglasi: Prostor 1 mm x
55 mm po K 150. Uradni
razglaš, poslano ter no-
tice isti prostor K 2.—
Pri večjem naročilu
popust.

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socijalno-demokratske stranke.

Telefonska št. 312.

Naročnina: Po pošti ali
z dostavljanjem na dom za
celo leto K 288, za pol
leta K 144, za četrt leto
K 72, za mesec K 24.
Za inozemstvo K 480.

Reklamacije za list
so poštne proste.

Upravišтво v Ljubljani
Franciškaška ulica št. 6/1.
Učiteljska tiskarna.

Najnoviše.

REKLAMA ZA IMPERIALISTIČNE INTERVENCIJE.

V naslednjem objavljamo vrsto poročil o grozi komunistični nevarnosti, ki imajo očividno namen, da opravičijo nove imperialistične intervencije po vseh onih krajih, kjer so zaradi razvoja dogodkov ogroženi interesi velike in male entente. Tako tendenciozna poročila, kakor so naslednja, smo čitali kvečjemu za časa boljševiške revolucije v Rusiji, od koder so razni poročevalski uradi razširjali verjetne in neverjetne vesti. Zdi se nam, da se nahajamo ali pred novimi vojnami ali pa pred grozovito splošno reakcijo, kateri služi danes skoro ves civilizirani svet. Poročila naj blagovolijo čitatelji sami presoditi po svojem zdravem razumu.

SHS maršira na čelu.

Pariz, 8. jul. Kakor poročajo listi, se bavi jugoslovanska vlada s proučevanjem zakonskega načrta, ki ga bo predložila vsem zaveznim vladam in v katerem se obravnava vse odredbe, ki se bodo uvedle zoper komuniste, ker so ti po svoji teroristični propagandi, ki jo izvršujejo, v istini anarhisti.

Maloazijska nevarnost.

London, 8. jul. Pred nekaterimi dnevi so bili medzavezniki komisarji v Carigradu obveščeni, da se želi Mustafa Kemal paša neposredno pogajati z njimi ali njih zastopniki. Višji komisarji so dali generalu Harringtonu nalog, da se sestane s Kemal pašo. Zastopniki zaveznikov ne bodo imeli pooblastil za pogajanja, prekone se bo pri tem sestanku ponovilo svarilo zaveznikov, napasti nevtralni pas.

London, 7. jul. (Havas.) »Evening Standard« doznava, da Mustafa Kemal paša zagotavlja medzavezniki komisijski o svojih miroljubnih namerah in da je izjavil, da njegove čete ne bodo korakale proti Carigradu.

Angleži odkrivajo zarote?

London, 8. julija. »Daily Telegraph« objavlja posameznosti o boljševiški zaroti v Carigradu. Agenti sovjetske vlade in tretje internacionale so porabili prisotnost boljševiške trgovinske delegacije v turškem glavem mestu ter razvili živahno propagando med Rusi, ki so pribežali v Carigrad. Med njimi so izbrali agente, ki naj bi pripravljali splošne vstaje med turškim prebivalstvom. Umor generala Harringtona naj bi bil znamenje za začetek vstaje. V Dardanelah naj bi se izpostavile mine, da bi prepečile nastop

britanskega brodovja. Dne 27. junija je iz Odese dospel v Carigrad grški parnik z mnogimi sumljivimi popotniki. Angleška vojaška policija je v njih prtljagi našla sila mnogo letakov v turškem, ruskem in grškem jeziku. Vse sumljive osebe s člani boljševiške delegacije vred so aretirali in jih odvedli na angleški parnik. Preiskave prostorov boljševiške trgovinske delegacije so podale presenetljiva pojasnila. »Daily Telegraph« doznava, da te najdbe niso samo potrdile obstoja zarote v Carigradu, marveč da so zasledili tudi dalje razširjene zarote, ki so s podporo Rusije razteza od Angore do Sofije.

Madžari proti republiki.

Budimpešta, 8. jul. Kakor poročajo listi iz dobro poučenih virov, namerava madžarska vlada pod vtišom zadnjega govora člana narodne skupščine princa Ludvika Windischgräza odločno nastopiti zoper povzročitelje oktobrske revolucije, pravtako tudi zoper antimilitaristične agitacije, zoper priprave za proglasitev republike, kakor tudi zoper celokupni Karolyijev kabinet.

POGAJANJA Z ITALIJO.

Beograd, 8. jul. V pogajanjih med našo in italijansko delegacijo zaradi trgovinske pogodbe med našo kraljevino in Italijo se je pojavil zastoj vsled težke pri izvedbi klavzule, ki se nanaša na ribolov v Jadranskem morju. Sedaj pa so menda vendar le prišle do gotovega sporazuma ter se bosta danes sešljali italijanska in naša delegacija, da se vprašanje definitivno reši. Se-le ko bo rešeno vprašanje ribolova, se bo začelo delo za konvencije v brodarstvu.

IZROČITEV BELGRAJSKEGA DELAVSKEGA DOMA.

Beograd, 7. julija. Jutri se poda delavski dom, tiskarna in knjigarna Tunovič, kakor tudi arhiv sindikalne organizacije po sklepu ministrstva vrnil pravim lastnikom.

IZ GORENJE ŠLEZIJ.

Lipsko, 8. jul. (Wolff.) Morilec francoskega majorja Montalegresa je 19 leten mladenič in je bil baje vstaš. Ker je pobegnil, so aretirali njegovo mater.

Pariz, 8. jul. (Havas.) »Matin« javlja: Ker so generala Stengerja oprostili, smatra francoska vlada, da je prisotnost francoske misije, ki nadzoruje razprave državnega sodišča v Lipskem, odveč, da celo za smeh. Ministrski predsednik Briand je brzojavno pozval zastopnike Francije v Lipskem, naj se nemudoma povrnejo v Pariz in je pripo-

ročal vladama v Londonu in Bruslju, naj v bodoče ne pošiljajo več juristov v Lipsko.

Varšava, 8. jul. (Brezžično.) Angleške čete so zasedle okraje Klucberg, Olešno in Lubline, Gliwice in Bytom so zasedle francoske in angleške čete skupno.

Varšava, 8. jul. (Brezžično.) Priglednik v Bytomu je izjavil zastopnikom političnih strank, da bodo talci ostali zaprti, dokler morilec

francoskega majorja Montalegresa ne bodo izročeni zavezniškim oblastem.

RUSIJA SKLEPA DALJE KUPCIJE S KAPITALISTI.

Pariz, 8. jul. (Brezžično.) Po poročilu Agenzie »Russe-Haen« je sovjetska vlada načeloma sklenila dati inozemskim kapitalistom koncesije na petrolejskem ozemlju v Batumu in Grozumu.

Kraljevi namestnik za Slovenijo.

Imenovanje g. Hribarja za kraljevega namestnika v Sloveniji se izvrši šele te dni, dasi so prihajale vesti o imenovanju že včeraj. Ni pa več dvoma o njegovem imenovanju.

Torej je vendarle resnica, da pride v Slovenijo za kraljevega namestnika bivši poslanik v Pragi in bivši ravnatelj praške zavarovalnice »Slavija« v Ljubljani. Tudi Ljubljani je županil mož nekaj let kot avtokrat. Gospod Ivan Hribar je širrom Slovenije znana osebnost, ki ga zaradi svoje neobzirnosti ni nikdar užival pravega demokratičnega ugleda. Podrejenci so se ga bali, če mu niso bili vdani do skrajne ponižnosti. Gospod Hribar je že davno pred vojno gojil velike simpatije do Čehov in Rusov, toda družil in bratil se je izključno z denarnimi mogotci: Čehom Kramšem, Rusom zloglasnim grofom Bobrskim, ki so bili nekeč politično in gospodarsko jako vplivni, toda skrajno konservativni v zadnjih letih pred vojno. Kljub temu, da se je Hribar sam prišteval radikelnim naprednjakom ali liberalcem. Od takrat najbrže in pa iz dobe sedanjega poslanikovanja v Pragi izvira tudi njegovo prijateljstvo s Pašičem in drugimi sedaj vladajočimi političarji v Beogradu.

Imenovanje gospoda Hribarja kraljevim namestnikom za Slovenijo ne pomeni napredka, ne demokratizma. Zdi se nam, da vladna gospoda ne pozna moč drugače kot avtokrata, od katerega pričakuje, da bo po volji vlade izvedel likvidacijo Slovenije, ker, če bi belgrajska vlada poznala njegove nazore in smernice ter se ozirala na mentaliteto ljudstva, ne bi bil postal niti

poslanik v Pragi, ker političarji na Češkem in v Rusiji, s katerimi je paktiral gospod Hribar, so že pred par leti dogospodarili in so stopili na njih mesto povsem novi močje in z njimi novi nazori, in ne namestnik v Sloveniji.

Vloga kraljevega namestnika v Sloveniji z ozirom na zahteve moderne časa ni položena v prave roke. Prav dobro se še spominjamo, kako je nekeč gospod Hribar kot ravnatelj banke »Slavija« pozval predse svoje uradništvo, ki se je hotelo strokovno organizirati. Ob tej priliki je uradništvu prepovedal organizacijo ter uradnika, o katerem je sumil, da je zaupnik, odpustil iz službe. Skoro podobno je v tem pogledu ravnal tudi kot ljubljanski župan z magistratnimi uslužbenci.

Edino prednost ima, ki mu je ne odrekamo, da je gospodarsko velikorotezen, dasi je tudi v Ljubljani s svojo velikopotezno napravil marsikatero gospodarsko napako (elektrarno).

Mož bo izvedel likvidacijo. Kolk bo trpelo pod to njegovo egido delavstvo, občine, mesta, uradništvo, o tem je danes težko govoriti. Gotovo pa je, da pride gospod Hribar v Slovenijo zato, da likvidira, pometi in napravi »red« v vseh onih zadevah, ki se ne ujemajo z njegovimi nazori, preko zahtev moderne časa, preko demokratizma in socialnih potreb.

To smo morali povedati, ker le predobro poznamo gosp. Hribarja iz prejšnjih let. Želimo pa, da novi namestnik umeva sedanjí čas drugače, kakor je umel svojo dobo.

Tp je nujna potreba.

Nove stanovanjske določbe.

(Najemnine zvišane.)

Ministrstvo za socialno politiko je izdalo novo stanovanjsko naredbo, veljavno od 23. julija t. l., ki zvišuje najemnine v korist hišnih posestnikov, katerim daje tudi še druge ugodnosti, predvsem glede odpovedi stanovanj bogatejših najemnikov in poslovnih prostorov. Priznati moramo, da

je naredba, čeprav je nekaj prehod do tistih dob, ko bo smel hišni gospodar zopet svobodno odpovedovati stanovanja in svobodno nastavljal najemnine, vendar še jemala obzir na socialne razmere najemnikov ter da tudi varuje do neke mere male obrtnike in pa podnajemnike. Predvsem je re-

organizacija stanovanjskih oblasti po pravilniku, ki ga je izdelalo poverništvo za soc. skrb v Ljubljani za območje Slovenije v okviru ministrske uredbe, na mestu in bo v prihodnje izključevala marsikatero barantijo, pa tudi korupcijo. Tudi je s socialnega in moralnega stališča edino pravilno, da si hišni posestniki ne bodo več mogli izbirati med strankami (katera ima manj otrok, katere več ponudi itd.)

Včeraj je bila pri vladi anketa, ki je razpravljala o novem pravilniku k novi stanovanjski naredbi. Anketo je vodil g. Ribnikar, poverjenik za soc. skrb. Zastopniki so bili hišni posestniki in najemniki po svojih zastopnikih. V informacijo problemu danes glavne določbe nove ministrske naredbe in pa pravilnika k tej naredbi.

Glavne določbe nove stanovanjske naredbe.

Najemi, ki so že veljali pred to uredbo, veljajo še vnaprej, če ne nasprotujejo direktno novi naredbi. — Podnajemi, stari, še veljajo, novi podnajemi pa so splošno prepovedani, razen za tiste najemnike, ki od dajanja stanovanj v podnajem živijo s seboj in družino.

Najemnine so zvišane od osnovne najemnine, t. j. od najemnine z dne 1. julija 1914 za štirikrat pri najemnikih, ki v gnetnem oziru zavzemajo nekako srednji stan. Za trikrat se pa najemnina zviša od one iz leta 1914 pri gnetno slabejših najemnikih (n. pr. takih, ki živijo od stalne plače, pokojnine, torej delavci, uradniki). Najemninske doklade (občinske itd.) bo moral plačevati najemnik sam. Za šestkrat se najemnina zviša od osnovne najemnine pri najemnikih, katerih letni dohodek znaša 60.000 — 100 tisoč kron. Najemnikom z nad 100.000 K letnih dohodkov sme hišni gospodar neovirano določiti najemnino in odpovedati stanovanje. — Za najemnino prostorov, ki niso stanovanja, se sme lastnik hiše svobodno pogoditi, vendar pa ne odpovedati (sporazum v skrajnem slučaju zapove stanovanjska oblast). Društvom (kulturnim) se sme najemnina povišati največ za štirikrat.

V novih hišah, t. j. ki so se začele zidati po 1. nov. 1918, ali ki se bodo še zgrajale, bodo hišni gospodarji neomejeno odločevali.

Stanovanje sme hišni gospodar (lastnik) odpovedati: 1. če sam osebno in nujno potrebuje stanovanje in če preskrbi najemniku drugo stanovanje ter je bil lastnik dotične hiše že pred 1. januarjem leta 1916. — 2. če najemnik ne plača najemnine v obliči najem ali dogovorjenem roku in niti ne nato v 30 dneh. — 3. če bi najemnik namestoma ali pa ponovno iz velike nemarnosti kvaril dele stanovanja; — 4. če bi se stranka ponovno težko pregrešila zoper hišni red ali če bi njeno ponašanje napram lastniku ali drugim strankam bilo žaljivo, nestrpno ali pohujšljivo; — 5. če se hiša podre ali prezida. — Poslovni prostori se smejo tudi odpovedati pod pogoji toč 2-5. — Odpovedi se izvrše s posredovanjem sodišča. Brez dovolitve stanovanjskega oblastva se ne sme nikdo vseliti v hišo.

Pravico razpolaganja s stanovanji ima pristojna stanovanjska oblast.

Denarnim zavodom, zavarovalnicam, trgovskim, industrijskim podjetjem odpove-

LISTEK.

IVAN ALBREHT:

Slika v minijaturi.

I.

Kako sem se rešil in zakaj?

Ako bi mogel povedati vse, bi se vam ježili lasje od groze, in s tistim hipom, ko bi izzvenela zadnja beseda moje pripovedi, bi za veko-maj dali slovo ver v človeka.

Homo sapiens L. —

Saj ni res! To je zver, kronana od zveri v zasmeh creature. Ako jo razkosaš in ji pregledaš obisti, se ti zareže v obraz nagota hudoba, ki je podobna tvojemu lastnemu obličju, podobna do pičice, kakor da si ti sam oni razkosani sodnik, ki je med sodbo postal obsojenec. Da bi vam mogel obrazložiti vso strašno tragiko, ki jo čutim v sebi spričo tega razkritja! Pravzaprav ne razkritja. Ni ga človeka, ki mu ne bi bila znana ta resnica, zato jo pa menda vsa-

kdo tako skrbno skriva in trosi rože na gnojno rano.

Sicer pa sem se zmedel v redu. K stvari!

Po vsem, kar boste slišali v naslednjem, mi gotovo oprostite raztresenost in razdrapanost misli, ki ne puste besedi, da bi tekla v mirnem, rednem toku.

Takratna naša postojanka je bila z leve in desne ogrožena, kajti bojna črta je bila vsled neugodnega terena na tistem mestu tako čudno zapletljiva in razsekana, da človek ni nikoli vedel, ali ima pred seboj lastno vojsko, ali neprijateljsko. Zato tam tudi ni bilo hudih bojev, ampak samo kratke, brezpomembne praske, ki so prav pogostoma končavale v spoznanju, da so se svoji bili s svojimi.

Nekoč pa je nenadoma začelo, kakor gorje, ki se razlije brez slutnje. Ponoči so nam svetili neprijateljevi reflektorji, švigoma, kradoma, liki ognjene puščice. Zjutraj je potleči bilo mirno in mirno še te-

kom dopoldneva. Dan je bil jasen in ozračje čisto, zimsko sveže. Da bi bilo prišlo tisti dan ono, kar slednjič neizogibno mora priti, ah, kako bi bilo dobro in prav! Toda, gospod, kakor nalašč, v zasmeh — ni prišlo —

Popoldne je začela rohneti zemlja in vse ozračje je divjalo v neznanem tulenju. Skale so pokale v gorah ter so se lomile med silnim truščem in razlajanjem v prepade, v dolino in na nas: Nasprotnik je nameril na nas bobnajoči ogenj. Zver je praznovala triumf in je plesala svoj najrazgibnejši ples. In mi, bolj ponižani nego najnižje živalinje, smo se stiskali po jarkih, po kotanjah in za skalami. Ah, gospod, tisti bobnajoči ogenj je bil razbesneli smeh pekla, ki je praznoval zmago nad onemoglim nebom. Topovi so bili namerjeni tako, da so padali izstrelki na naše postojanke, pred nje in za nje. Padalo je tako na gosto in številno, da ni bilo mogoče ločiti strelcov, in vse je bilo združeno v eno samo silno in grozovito rojevanje, ki je bičalo živce do zad-

nie najskritejše nitke. In pod tem dežjem smrti smo čepeli mi, utrujeni in sestradani, raztrgani in kakor zamorjeni, divjaki in norci, ali morda asketi in svetniki, mučeniki zla in njega heroji. Ne vem, kako naj povem in pojasnim tiste ogašne občutke, ki so me obhajali takrat. V prvem hipu samo groza pred pogibeljo in strah, ki je oskrbel vsakemu lasu svojo znojno kapljo. Kakor v bolnem snu sem včasih zaslišal izmed rohnjenja ječanje človeka, ki ga je sredi najlepšega zdravja začela objemati smrt. Ste slišali rjovej kdaj gladnega bivola? Nekaj sličnega je bilo kričanje ranjencev, ki se je mešalo v bobnenje topov.

Vem, da je morda res odveč vse govoričenje o stvarih, ki so mo-goče zdaj že brez pomena, toda ne morem drugače. Vsi dogodki so namreč tesno spojeni med seboj, zvezani z nevidno vezjo, ki druži vse, kar je bilo, kar je in kar bo, v eno samo grozno dejstvo. Da ni bilo enega, ne bi bilo drugega. In tudi Klara, to nebeško bitje, je samo po-

sledica, ali bolje rečeno... Ah, oprostite, tega ne morem povedati in ne znam...

Ko je pod večer jelo ponehavati rohnjenje, me je naenkrat popustil strah. Padalo je sicer še, toda ne več v oni najhujši meri kakor početkoma. Izmed pokanja sem že lahko razločil glasove, čisto prave človeške glasove, in tudi ljudi sem že mestoma razbral iz dima. Ponekod so bili jarki razstreljeni in zasuti, drugje so napravile granate nove kotanje, ki so bile tupaťam že polne razmesarjenih delov človeških teles. Ko sem se ozrl malce pozorneje na stran, sem nenadoma zagledal čudno sliko strahu. Nekdo se je dvigal svisku, počasi, toda vztrajno, kakor da ga vleče neznanila sila iz skrivališča. Bil je blaten, razcefran in brez pokrivala, razmršeni lasje so mu štrleli kvisku, oči izbuljene, z rokami pa si je tiščal senci in je ječal trepetaje:

— Tona, Tonaa.
(Dalje prih.)

duje lokale stanovanjska oblast, ako v letu dni ne sezidajo hiš za svoje uslužbenice in poslovne prostore.

Podrobne stanovanjske določbe za Slovenijo.

Za zvišanje najemnine tvori mero in podlago dohodek zadnjega leta, ki je bil podlaga za odmero osebno dohodninskega davka (če davčna oblast ni določila dohodkov, velja dohodek, ki je bil od davčne oblasti zadnjikrat določen).

Podnajemniki plačujejo za prazne sobe vsoto deljeno s številom sob celega stanovanja s 50% (slabše vrste stanovanje), oziroma 100% (za boljše vrste) dodatkom te tako dobljene vsote. (Primer: 4 sobe; mesečna najemнина tega stanovanja 120 K; plačam torej kot podnajemnik za 1 sobo 120 deljeno s štiri je 30 K; k temu dodam 50% od 30 K je 15 K; skupno torej 45 K mesečno).

Za mesečne sobe (postrežba, posteljni, na znaša pravkar omenjeni dodek 200—300%.

Za neizogibno potrebne stanovanjske prostore, ki se ne morejo odvzeti se smatrajo:

1. za samce, vdovce, ločence obeh spolov z lastnim gospodinstvom ali brez njega ena soba;
2. za družine brez otrok ali z največ enim otrokom dve sobi;
3. za družine z več nedoraslimi otroki tri sobe;
4. za družino s tremi ali več odraslimi otroki štiri sobe;
5. za vdovca (vdovo) se v primerih pod 3 in 4 računati ena soba manj.

Sorodnike, ki živijo iz nujnih eksistenčnih virov v skupnem gospodinstvu z družino upravičenčev, se smatrajo za družinske člane.

Osebam, ki izvršujejo poklic ali službo v stanovanjskih prostorih, se sme število sob povišati za eno ali dve sobi kot delovni sobi.

V dopustno število stanovanjskih prostorov ni šteti poselske sobe, kuhinje, predne sobe, sobe, pralnice, kleti in drvarnice.

Vsa potrebna pojasnila glede stanovanjske zahteve stanovanjska oblast. Vsako izpremembo v obstanku in porabi stanovanjskih prostorov morajo lastniki hiš v Ljubljani in Mariboru v 48 urah naznaniti drž. stanovanjskemu uradu.

Kot stanovanjska oblast I. stopnje postujejo:

1. državni stanovanjski urad v Ljubljani za mesto Ljubljano in vse območje ljubljanske okrajne glavarstva;
2. državni stanovanjski urad v Mariboru za mesto Maribor in vse območje mariborskega okrajne glavarstva;
3. za vse ostale občine pristojno okrajno glavarstvo za vse svoje območje.

Stanovanjska oblast (urad) se primerno preoblikuje (do polovice bodo zastopani v njih hišni posestniki, do polovice najemniki). Za posamezne okoliščine se bodo imenovali stanovanjski nadzorniki. Pri postopkih s strankami mora stanovanjska oblast (urad) odrediti ustne razprave s prizadeleimi strankami.

Zoper odloke stanovanjskega oblasti I. stopnje je dopustna pritožba na poverljivo (redelo) za socialno skrbstvo v Ljubljani:

1. pri določanju najemnine v smislu členov 5, 8, in 9. uredb;
2. zoper zavrnjen odlok stanovanjskega oblasti v smislu člena 12. uredb;
3. zoper dovolilo stanovanjskega oblasti v smislu člena 14., točka 5, 6., in 7. uredb;
4. ob dodelitvi v smislu členov 21., 22. in 23. uredb;

FILIP URATNIK:

Študije o socializmu in politiki.

IV.

Centralizem in avtonomija.

Tako prihajamo k važnemu problemu, ki razburja pod gesli avtonomija in centralizem našo javnost in ki je zanesel, kakor se zdi, v zadnjem času nekaj nesoglasja tudi v socialistične vrste v Sloveniji.

Ta problem je za socializem načelno važen. Zakaj od njegove pravilne rešitve je v prvi vrsti odvisno, v koliko se bodo dali ideali socializma izvršiti — razen tega pa je za nas v Jugoslaviji zelo aktualen.

Podonavska monarhija je razbita. Na drobci njenega področja se grade, deloma v zvezi s prej izven njenih mej ležečimi deželami, nove politične tvorbe. Za Jugoslavijo je bil s sprejetjem ustave ta proces komaj načel, ne pa dokončan. Pri tem je eno najvažnejših vprašanj v resnici to, ali naj organiziramo novo nastajajočo državo tako, da se bodo stale vse politične niti v eni točki ali pa na več različnih točkah. V prvem slučaju postane država kakor velikanski podjetje z jasno vidno glavo in podrejenimi delci, v drugem pa skupina malih, med seboj zvezanih obratov. Tu se borita dva tipa med seboj: tip banaškega veleposestva z upra-

5. v primerih členov 24. in 25. uredb; 6. zoper odmero kazni v smislu člena 30. uredb.

Pritožba, ki ima, izvzemši točko 4. tega člena pravilnika, odločilno moč, se mora podati stanovanjskemu oblasti I. stopnje v treh dneh po vročitvi odloka.

Kot stanovanjsko oblast II. stopnje posluje poverništvo (oddelek) za socialno skrbstvo v Ljubljani. Pri stanovanjskem oblasti II. stopnje odloča o vseh pritožbah zoper odloke stanovanjskega oblasti I. poseben stalen stanovanjski senat, sestavljen iz treh članov.

Dodeljevanje stanovanj bodo stanovanjska oblastva reševala na podlagi natančnih popisnih pol. Hišnim posestnikom ne bo mogoče izbirati med nobeno stranko.

Socialna in gospodarska statistika.

Socialna in gospodarska statistika, t. j. nekaj, kar so naše strokovne organizacije že nešteto krat na najrazličnejših anketah zahtevale po svojih zastopnikih. Tudi so nekatere naše strokovne organizacije že začele zbirati material za sestavo take statistike predvsem za posamezne industrijske stroke. Kakor je gori omenjena statistika za delavske strokovne organizacije silno važna, tako bi morala biti še vse bolj važna za demokratično urejeno državo. Kolikor pa nam je znano, je v Belgiji doslej primanjloval vsakršnih statistik! In jih še sedaj ni Morda da se je v posameznih ministrstvih šele prav začelo delati tudi na tako važnem polju, kakor je statistika, pa bodisi ta ali ona. Koliko nesmiselnih, da celo škodljivih činov je bilo zagrezeno predvsem na gospodarskem polju pri nas v Jugoslaviji tekmo zadnjih dveh let ravno vsled tega, ker ni niti centralna vlada imela statistike n. pr. o produkciji v Jugoslaviji, o vrstah industrije itd. Ne bi se bilo nikdar zgodilo — in enakih slučajev bi lahko navedli na stotine! — n. pr. to, da je voljaška oblast najrazličnejše potrebe naročevala v inženirstvu, dočim se prav iste stvari delajo v Jugoslaviji! Tako je recimo naročila svojčas na tisoče železnih postelj za vojašnice iz Bavarskega, dočim bi vse te postelje ravno tako solidno in seveda tudi cenejše izdelala naša slovenska kovinarska industrija, n. pr. strojne tovarne in t. v. v. Da ne navajamo nadaljnjih takih — rekli bi skoro lahko — vnebovpijočih zgledov!

Samoočebje je umevno, da je bilo v marsikaterih takih slučajih tudi mnogo korupcije uradnih oseb poleg; žal da se vseh takih korupcij ni konstatiralo ne da, ravno, ker manjka statistike, ki bi bila v tem predvsem temelj za dobro kontrolo produkcije in velika pripomoč za smoteno ureditev produkcije v gospodarski celoti, kakršno predstavlja vsaka država. Velicina seveda pa so se mogli opisati gospodarski gredi zgoditi iz nevednosti, t. j. vsled pomanjkanja gospodarske statistike.

Merodajni krogi pa doslej niso niti imeli mnogo smisla za vodenje doberih statistik sploh. Da je temu tako, naj povemo n. pr. to, da niti Radniška komora v Beogradu ni prav nič važnosti polagala na kaklo statistiko; tako se je zgodilo, da so jo ob neki priliki strokovne organizacije terjale za neke podatke o industriji, pa so dobile odgovor, da take stvari ne spadajo v delokrog te »komore«, ter da se »komora s tem vohče ne bavi«.

Od statistik je nadalje odvisno tudi naglo poslovanje uradov, komisij in re bi bilo treba oblastem ob kakršnikoli sporih vedno pošiljati komisije in zastopnike

naokrog, da šele zbirajo material, da prouče stvar na licu mesta itd. Koliko bi država že pri tem v denarju prihranila in kolikokrat bi bilo tudi lahko z naglim ukrepi na podlagi dobrih statistik pomagati delavstvu, ki je v težkem položaju ravno vsled tega, ker ne more brezposelno in v negotovem položaju čakati z lačnim želodcem par mesecev na »ugotovitev«, katerim potem šele čez dolgo časa slede ukrepi, ko je že mnogokrat prepozno.

Med socialno statistiko bi spadal predvsem — poleg podatkov o brezposelnosti itd. — tudi statistični pregled o produkciji delavnih moči, t. j. o tem, koliko mladine se izučuje v tej ali oni stroki. Tako bi bilo vse socialno delo zelo olajšano, preprečevala bi se že vnaprej brezposelnost v raznih strokah, ki bi nastala vsled preobilice produciranih delavnih moči v dotični stroki. Tudi preveliko izkoriščevanje delavcev, predvsem na mladini, bi bilo na ta način onemogočeno. Navedimo v zgled le en slučaj! Ključavničarski mojstri v Ljubljani n. p. delajo dimes po veliki večini le z — vajenci. Tako dela neki mojster z 10 vajenci in 1 pomočnikom! Razumljivo, zakaj; zato, ker mu več nesel! Toda pogledimo, kaj sledi iz takega reda! Najprej to, da se izučiti te (ključavničarske) stroke delavnih moči preko dejanske potrebe v tej stroki! Posledica tega — brezposelnost! Drugič pa se ob takim »redu« vajenci svojega poklica izučijo le polovično, tako polovično, da v slučaju brezposelnosti potem kot »izučeni« pomočniki niti v tem svojem poklicu ne morejo iti v tujino, ker so takorekoč le na pol kvalificirani delavci!

Smotena statistika bi torej, kakor že iz teh kratkih primerov razvidno, omilila marsikatero veliko zlo!

Poglejmo sedaj, kako pa umevajo važnost statistike (predvsem socialne in gospodarske) druge države. O tem bomo pravkar v nekem listu in bomo stvar kar citirali.

Na Angleškem imajo v ministrstvu za trgovino (Board of Trade) oddelek za delo (Labour Department), ki tvori v bistvu centralo za socialno statistiko. Labour Department obstoji od leta 1886. Ta naprava je že izdala jako dragocene publikacije delavstvenosti vsebine. Izdaja »Labour Gazette«, katera je postala vzor za ostale dežele; razen tega izhaja letno poročilo (Annual Abstract of Labour Statistics), (nekoliko več kakor 1 K predvojnega veljave). V tem letnem poročilu se nahaja izvelek vse socialne statistike.

Na Francoskem je bil ustanovljen po zakonu z dne 21. julija 1891. in naredbi z dne 19. avgusta 1891. urad za delo (Office du Travail). Urad za delo ima nalogo, da zbira, ureja in na svetlo izdaja vsakovrstne izkaze o delu. To je tedaj institut, ki je podoben angleškemu uradu Labour Department in ki tvori tudi tako kakor ta poseben oddelek v ministrstvu za trgovino. Na Francoskem imajo dalje tudi delavske zbornice, uvedene po naredbi z dne 17. septembra 1900, ki so tudi važne za socialno statistiko. Člani teh zbornic se volijo v enakih delih iz organizacij podjetnikov in delavcev. Njihove naloge obstoje posebno v gojitvi lokalne socialne statistike, nadalje je njihova naloga javnim oblastem dati navodila, da se prepreči in pobija brezposelnost; predlagajo, kako naj se razdelje javne podpore na različne socialno-politične institucije njihovega okraja; morajo vsako leto poročati o izvedbi zakonitega delavskega varstva itd. Imajo tudi v sodnem oziru važne kompetence.

Italija je ustanovila (leta 1901) po zgledu Francije tudi tak urad za delo (Ufficio del Lavoro), ki je popolnoma na ta

način organiziran kakor Office du Travail v Franciji.

Avstrija je organizirala leta 1900 svoj »delavsko statistični urad v ministrstvu trgovine«. Omeniti je treba važno izdajanje po vsebini bogate »Soziale Rundschau«. Temu uradu se je prideli delavski svet.

Na Holandskem imajo po zakonu od 2. maja 1897. na jako široki podlagi zgrajeno organizacijo v svojih Kamers van Arbeid, v kateri napravi se tudi nahajajo statistični in polzvedovalni uradi.

V Belgiji imajo ravno tako tudi institut, ki se imenuje urad za delo (Office du Travail), ki izdaja od leta 1897. »Annuaire de la Legislation du Travail« (zbirka vseh zakonov za delavsko varstvo) in poleg tega »Revue du Travail«, ki izhaja vsak mesec.

Nemčija je v začetku leta 1903. ustanovila v svrhu, da bi se gojila delavska statistika, poseben oddelek za delavsko statistiko v državnem statističnem uradu, ki ima sledeče naloge: da zbira, sestavlja in periodično objavlja delavsko statističnega značaja podatke in druga poročila, ki so važna za delavske razmere; da vodi posebno raziskavanja s pomočjo pismenih in ustnenih poizvedb kakor tudi, da izreka svoja mnenja.

Za »podporo« državnega statističnega urada »pri izpolnjevanju nalog, ki so mu nakazane na polju delavske statistike, se je ustanovil svet za delavsko statistiko, ki obstoji iz predsednika (prezidenta državnega statističnega urada) in štirinajst članov, od katerih sedem jih voli zvezni svet in sedem državni zbor. Dolžnosti »sveta« so posebno: a) po naredbi zveznega sveta ali državnega kancelarja (državni urad za notranje stvari) izrekat mnenje o izvrševanju delavskih statističnih poizvedb, njihove izvršitve in obdelave kakor tudi njihovih uspehov; b) zasliševati osebe za poizvedovanje, ki so potrebne za dopolnitev statističnega materiala; c) državnemu kancelarju (državnemu uradu za notranje zadeve) staviti predloge, da se prično ali izvedejo poizvedbe delavske statističnega značaja. »Oddelek za delavsko statistiko« izdaja od aprila 1903 mesečno v obsegu 5 pol 4^e »Reichsarbeiterblatt« »Državni list za delo«.

Napisali smo ta članek z željo, da bi se tako država kakor tudi naše delavske organizacije v svojem okviru začele intenzivno zanimati za napravo in vodenje predvsem socialne in gospodarske statistike, ki je tudi eden izmed predpogojev vodenja dobre in uspešne socialne in gospodarske politike.

Nadajni potek preiskave.

Beograd, 7. julija. Preiskava radi atentata na regenta prestolonaslednika se je tekom današnjega dne nadaljevala pozno v noč. Danes je bila zaslišana žena šoferja Mladena Marinkovića, Milica, o kateri se misli, da obstoje razlogi za zapor, ker je do gotove meje obremenjena po izpovedbah atentatorja in njegovega krivca Csakija. Zaslišali so jo radi izjav Stejčica in Csakija, ki jo obtežujeta v toliko, da je Stejčič izjavil, da je pogosto zahajal v Marinkovićevo hišo, kjer se je v glavnem seznanil s teroristično akcijo in je na dan atentata ob 6. zjutraj pil pri Marinkoviću kavo. Ob tej priliki je šel v drugo sobo, kjer je skupno z Marinkovićem pregledal bombe in revolver, ki bi se imel uporabiti tega dne. Na ta izvajanja Stejčica je odgovorila Milica Marinkovića, da je res sprejemala Stejčica, ki je prihajal v njihovo hišo, da pa ni vedela, kdo da je in zakaj prihaja. Imela ga je za delavca v garazi svojega moža. Kar se tiče trditve, da je bil na dan atentata na kavi pri njih je izjavila, da ni to resnica, ker je njen mož že pred tem, nekako ob 5. zjutraj, odšel iz hiše, med tem ko je ona spala, ker je ni hotel zbuditi. Kot podrobno navaja, da je mož ob svojem odhodu zaklenil hišo od zunaj ter pustil ključ na odprtem oknu. Po tej izjavi je bila konfrontirana s Stejčicom in pozneje s Csakijem. Glede Csakija je Marinkovića izjavila, da ve o njem samo, da je Novosadčan in da je menila, da prihaja kot strankarski tovariš in osebnim prijateljem njenega moža. Med tem pa trdi Csaki, da je Marinkovića dobro vedela, zakaj je prihajal, ker je večkrat pred njo govoril z njenim možem o atentatu, o pripravah in o bombah. Nadalje pravi Csaki, da je vedela za vso organizacijo in da mu je sama priznala tudi glede Stejčica, da prihaja v njeno hišo v strankarske svrhe. Žena šoferja Marinkovića je ostala kljub izjavama Stejčica in Csakija pri svojih trditvah.

Popoldne ob 16. uri se je pričelo zaslišanje Jozsefa Mojzesa, okoli 30 let starega soboslikarja madžarske narodnosti. Po svojem lastnem priznanju je prišel pred štiri mesece iz Madžarske v Novi Sad, kjer je vzdrževal zvezo s komunisti na Madžarskem. Za tem se je spoznal s tipografom Jovanom Jovanovićem in krojačem Kolačkom ter z ostalimi člani terorističnega odbora. Sprejet je bil kot izredni član v teroristični odbor v Novem Sadu in mu je bila že poverjena nekaka misija za skrivanje bomb skupno s Csakijem. V kolikem obsegu je obstojalo to skrivanje bomb, br se ugotovili. Nadaljna njegova priznanja so potrdila vse, kar so dosedaj izjavili Stejčič, Csaki in Kolaček glede priprav za atentat, o katerih je bil istakotou poučen, kakor tudi sploh o delu centralnega komunističnega sveta v Beogradu, ki je dajal navodila terorističnemu odboru. Ob tej priliki je bil zaslišan tudi radi eksplozivnega materiala, ki so ga včeraj našli na vrtu Juhača. Izjavil je, da je ta eksplozivni material zakopal skupno s Csakijem in Juhačem in da je municija bila namenjena, da se uporabi za razstrelitev velikega železniškega mosta med Slavonskim in Bosanskim Brodom. Most bi se imel porušiti takrat, ko bi bili obveščeni od centrale v Beogradu, da se vodi v Bosni in Hercegovini posebna komunistična akcija, ki bi se imela pričeti skupno z akcijo v Srbiji in Voivodini. S tem se hoteli preprečiti morebitno premikanje čet. Pri tem zasliševanju Mojzesa se je tudi doznalo, da so že vse priprave za izvrševanje terorja v naši državi gotove. Početkom aprila t. l. se je vršila širša konferenca komunistične stranke, ki so se je udeležili delegati iz vse države ter se je ob tej priliki razpravljalo o političnem stanju v državi, kakor tudi o vseh ukrepih za varstvo komunistov pred obznanom. Na

Na drugi strani pa ne bomo nikdar za to, da se napravijo, kot v bivši Avstriji železnice tako, da se bo moralo koncentrirati vse gospodarsko življenje na enem mestu. To je nepotrebno in škodljivo. Na drugi strani ne bomo nikdar za to, da se mora koncentrirati ves kapital države na eni točki. To ustvarja moderna velenost, povzroča, da se stekajo tja vse nadvrednote iz cele države in da živijo v njih stotisoči, ki se redijo brez pravega produktivnega dela kot paraziti od teh nadvrednosti, med tem ko manjka tam, kjer se producira, delovnih sil. Decentralizacija uprave in zakonodaje, decentralizacija kapitala! To so bila gesla, ki so dajala smer dela socialistične delegacije v konstituenti in ki morajo biti tudi za njeno delo v rednem parlamentu merodajna — vključno spoznanju, da mora biti suvereniteta v celi državi le ena. Za ta cilj in ta gesla se bo dalo tem več doseči, čim bolj bomo nacionalne in plemenske spore izločili in čim bolj bomo v vsem svojem mišljenju — socialisti. In čim bolj bomo znali premagati tisto majhno duševnost, ki se veseli ovir, ki jih ima premagati naš zemlji delo za ujedinenje duhov in koji je dolga in težka pot, ki nas vodi do tega velikega cilja že dokaz, da ne moremo in ne smemo do njega.

vitelji in delavskimi hišami — in tip slovenske vasi z malimi kmetijami.

Isto vprašanje, ki stoji tu aktualno pred nami, je obenem eden kardinalnih problemov družabne organizacije, kakor jo ima pred očmi socializem. Tako politične, kakor gospodarske.

Nemogoče se nam zdi, da bi se dalo organizirati ves svet v eno samo velikansko, birokratično urejeno podjetje. Pač pa mora postati v smislu socialističnih vzorov ves svet trgovska enota, ki bo izmenjevala po načrtu vsa bogastva zemlje. Postati mora tudi politična enota, ki bo poklicana, da uveljavi načelo, da pripadajo naravni zakladi vsemu človeštvu. Ta sila bo tukaj dajala, tam pa jemala, zato mora biti toliko jača od vsake druge sile, da bo vsak odpor proti njej nemogoč.

Na to se bo omejevala centralna socialistična akcija. Produkcija mora ostati avtonomnim obratom, kojih obseg bo določala tehnična smotrenost.

Iz tega razloga smo socialisti načeloma za močno centralno oblast. Smo pa obenem za najširšo samoupravo vseh podrejenih edinic.

Tisti, ki ne morejo razumeti, kako se da ti dve načeli združiti, naj pomislijo, da je Bog lahko Bog, da pa se mu zato ni treba vmešavati v vsako stvar. Tudi če je izdal med gromom in bliskom le svojih deset

zapovedi, medtem ko prepušča zemljanom, da sklepajo po svoji mili volji, ali bodo kuhali za večerjo zelje ali kašo, je ostal to, kar je. Tu ne gre za obseg delovanja, ampak za moč. Mi smo za močno centralno oblast, smo pa proti temu, da bi se ta oblast v vsako stvar neposredno vmešavala in za to da se prepušča nižjim in najnižjim enotam čim največja svoboda.

Zakaj birokracija, ki se hoče vmešavati v vsako podrobnost, mora popolnoma odreči. Nešteto primerov imamo za to. Gospodarska podjetja, ki so v državni upravi, ne morejo nikamor naprej — zato, ker gospodje, ki imajo v rokah v najvišji instanci upravo teh podjetij, ne morejo imeti pravega vpogleda v njih potrebe. Nižji uradniki pa imajo vezane roke in ne morejo postopati tako, kakor bi postopali, ako bi bili bolj samostojni. To pa ne velja samo za gospodarska podjetja, ampak tudi za druge upravne panoge.

Zato je potrebno, da centralna oblast svojih funkcij, bodisi upravnih, kakor zakonodajnih, kjer je to le mogoče, ne izvršuje sama, ampak jih prepušča avtonomnim organom.

Tudi je mogoče, da centralna oblast ni to, kar bi morala biti, da ni izravnila, ampak izkoriščujoča sila, ki kopljič nadvrednote v svojih središčih. V kapitalističnem svetu bo to redoma tako. Tudi temu se da

z omejitvijo njenega delovanja od pomoči. Iz tega stališča gledamo tudi na ustavne boje v Jugoslaviji.

Med takozvanim avtonomističnim pokretom so sile, ki našemu pojmovanju avtonomije ne nasprotujejo — a tudi sile, ki so z našim pojmovanjem v nasprotju.

V nasprotju z nami so vsi tisti, ki hočejo prenesti težišče državne moči v pokrajine in ki sanjajo o slovenski, hrvaški in srbski državi.

Mi vemo, da so take države ovira za zdrav gospodarski in smotren kulturni razvoj. Moderna tehnika vstvarja v rudokopih in industriji obrate, ki si jih brez velikih gospodarskih ozemelj ni mogoče misliti in za koje je treba sodelovanja in konsuma milijonov. Ker smo za velike gospodarske in kulturne enote, moramo biti tudi za velike politične enote.

Zato nimamo nobenega smisla za slovenske, hrvaške in druge take države in državice. Tisti, ki se za take stvari behajo, so podobni fjakarjem in voznikom, ki se upirajo v skrbi za svojo eksistenco železnici. Mi ne moremo z njimi, zakaj socializem ni gibanje, ki bi si smelo zapisati na svojo zastavo težnje, ki vodijo nazaj v majhno preteklost. Socializem ni pot v srednji vek, ampak je dedič modernega kapitalizma, ki hoče ustvariti v velikih organizacijah, kakor jih vstvarja kapitalizem, idejo pravičnosti.

Na konferenci je bilo sklenjeno, da se vsa vsoča vprašanja odlože do konca meseca aprila, ko bi se imela vršiti konferenca bolgarskih in naših komunistov na bolgarskem ozemlju, ker bi imeli tudi bolgarski komunisti podvzeti isto akcijo. Ta konferenca se je tudi vršila v Bolgariji ter je trajala od 27. aprila do 3. maja t. l. Na tej konferenci so bila rešena vsa vprašanja na ta način, da je bil izdelan načrt za celo serijo atentatov, tako na Bolgarskem kakor pri nas in sicer na vladarje, na vlado, parlament, na vse ugledne politične osebnosti, na važne objekte, kolodvore, različne mostove itd. Ta načrt je imel izvesti izvrševalni odbor komunistične stranke v Beogradu in sicer potom posebnih terorističnih organizacij v raznih državah. Prva taka organizacija se je osnovala v Novem Sadu, o ostalih pa še ni ničesar znanega in skuša sedaj policija odkriti tudi druge organizacije.

— Glede aretacije komunističnih poslancev ni predsedstvo skupščine dobilo nobenih novih aktov.

Politične vesti.

+ Dr. Korošec hoče v vlado. Demokratsko časopisje poroča, da je slovenski klerikalci silno neprijetno zunaj vlade. In prav verjetno je to. Med ustavno debato so sicer uganjali opozicijo, misleč, da bodo za svojo stranko dobili enake ali pa še večje koncesije, kakor so jih dobili muslimani. Hoteli so koncesije v gospodarskopoličnem in versko cerkvenem oziru. Ker pa je ustava sprejeta, lezejo sedaj pod Pašičevo kupo, da ne ostanejo izolirani kakor doslej. Za nas je bilo to ves čas jasno, da je klerikalna opozicija komedijska, pesek v oči ljudstva, ker klerikalci prav dobro vedo, da bi jim protivladna politika nič ne nesla.

+ Rekonstrukcija vlade. Kakor poročajo belgajski listi, bo prišlo vsled notranjih osebnih nasprotij in vsled premočnih opozicij in notranjih prepričkov v posameznih vladnih strankah do rekonstrukcije vlade, ki pa se po izjavah ministrov izvrši šele po zopetnem sklicanju zakonodajne skupščine k sejam, to je dne 20. oktobra. Vojni minister general Hadžić vztraja na svoji demisiji iz razloga, ker je prišla v ustavo proti njegovi volji določba, da je zadnja instanca za sojenje vojaških oseb (civilno) kasacijsko sodišče. S tem členom je seveda prizadevan precejšen udarec vojaški teroristični organizaciji »Belj roki«, ker se ne bo mogla več igrati z življenjsko usodo njej nekih vojaških oseb. Kot kandidati za vojnega ministra se omenjajo general: Miloš Vasić in Zečević. — Nadalje je treba izpopolniti prometno ministrstvo, kajti Joca Jovanović ima dva portfelja: prometno in gradbeno ministrstvo. Pašić baje tudi opusti portfelj ministra zunanjih zadev in ostane samo ministrski predsed. zunanje ministrstvo pa prevzame kak drug radikalec. Glede muslimanskih ministrov se bo odločilo 15. t. m. na stranknem zboru muslimanov med grupo dr. Spahija in Karamehmedovića. — Ker je možno, da tudi kak strankar izstopi iz vlade, se sedaj klerikalci skušajo približati Pašiću in izkoristiti ugoden položaj. Bomo videli kako bo.

+ Češkoslovaka je podpisala vojaško pogodbo z Rumunsko.

+ Napredovanje francoske socialistične stranke. Kakor smo že zadnjič poročali, se je voditeljem francoske socialistične stranke po popolnem razsulu na kongresu v Poursu posrečilo v kratkem času upostaviti 80 močnih krajevnih organizacij. Tri organizacije, ki so se na kongresu priključile komunistom, so se sedaj povrnila v prejšnjo stranko, tuiška skupina, ki se je za razkola izjavila za avtonomno pa je sklenila, da stopi v nekdanji stik v Longueville stranko. Komunisti polagoma izgubljajo na tleh, ker se proletariat povrača k edino uspešnim princpom revolucionarne socializma.

+ Španski kabinet je demisijski.

Dnevne vesti.

Treba bi bilo pojasniti, Ruski begunci, ki jih je sedaj na Slovenskem nenavadno mnogo, zadržujejo, da prejamejo svojo podporo od naše države na račun 250 milijonov bivših zlatih carskih rubljev, katere baje dolguje naša država, oziroma bivša Srbija Rusiji. Javnost želi tozadevne pojasniti, kar nastopajo Wranglovič jako samozvestno in smatrajo svoje bivanje v naši državi kot samozasebi umevno.

Postopanje z vojaškimi obvezanci, ki so v kazenski preiskavi. Poročajo nam z več

strani, da sede vojaški obvezanci, ki so v preiskavi, po več mesecev (od 5 do 9) v ječah, ne da bi se jih kaj zaslajalo. Leže na golih deskah in se jih niti za eno uro tekom več mesecev ne izpusti na sveži zrak. Jetrniki morajo biti v ječah v svojih civilnih oblekah. — Kar se nam poroča, je zelo verjetno, ker smo že pred letom dni pisali o istih razmerah v vojaških zaporih in so o tej zadevi tudi naši poslanci intervenirali svojčas v Beogradu v parlamentu. Toda, kakor razvidno, se razmere v tem pogledu še vedno niso prav nič izboljšale. Torej na dan z resnico in pojasnilom, merodajna oblast!

Finančni minister odsoten. Ker je finančni minister dr. Kumanudi odsoten nad 15 dni, se je za njegovega zastopnika določil minister za šume in rude dr. Krizman.

Študijske podpore za agronomsko in veterinarske študije. Komisija za upravo agronomskega in veterinarskega fonda je na svoji zadnji seji določila, da se imajo prošnje za podelitev študijskih podpor za nadaljevanje študij na kmetijskih šolah predložiti na poverništvo za kmetištvo v Ljubljani najkasneje do 30. septembra tega leta.

Slikarska šola »Probuca«. Za mesec juli poučuje še dalje voditelj šole akad. slikar Franjo Sterle iz sledečih predmetov: portret po naravi, draperija, pokrajina in nar. ornamentika. Vpisovanje je še danes v soboto in v ponedeljek od 16.—18. ure na telm. sr. šoli, priidite desno.

Nepravilno ravnanje s stekline sumljivimi živalimi. Od okrajnega zdravstvenega urada za Ljubljano in okolico doznavamo, da se je kladi dne 23. in 24. maja t. l. po Medvodah in sosednjih vaseh Zlebih in Golem Brdu stekel lovski pes-prepelčar s kovinastim, pletenim ovratnikom neznane gospodarja. Po prvotnem orožniškem poročilu ni popadel ljudi, pač pa je umoril enega mladega psička in pri Kordovih v Zlebih zadušil enega mačka in oklal eno telet. Dasiravno je znano, da obstoji v veljavni poostreni pasji kontumac, ni nikdo okolnosti, da je letal ta pes prosto okoli, smatral sumljive. Na Golem Brdu so psa kamnali, neki ljubljanski izletniki pa so psa pestovali in ga na to nekemu vozniku na voz naložili. Že preje pa je istega psa lovil mladoletni posestnik Ludovik Svojsak, katerega je res močno ugrizel, pa je bil ugrizenec, dasi brez lastnega prizadevanja, na srečo pravočasno izsleden in lečen v Pasternjevem zavodu. Pes ki je bil oddan po vozniku z. Sušteršiču na Senčiči, je v kratkem za stekline poginil. Za stekline je poginilo tudi oklano telet. Kodrova gospodinja, ki ga je stregla z rano na roki, pa se je tudi morala oddati v zavod v Zagreb. — Vsa zadeva se približuje v svrhu, da naj narod pazi na prosto letajoče ptule pse, ker znaki stekline niso vedno tako jasni, da bi se takoj spoznali, hkrati tudi v svrhu, da naj se oglašijo pri oblasti omenjeni izletniki.

Koliko se sme vzeti denarja na Madžarsko. V vesti glode izpremembe vladne odredbe, ki se tiče uvoza bankovcev z madžarskimi žigi, se dotično mesto pravilno glasi: da se sme brez dovoljenja finančnega ministra prinesiti v deželo v poštnem in mehem prometu odsej namesto 10.000 K, začasno je 500, a ne kakor je bilo pomotoma javljeno 5000 K.

Nova stanovanjska naredba je izšla v »Uradnem listu« št. 77.

Umrl je snopi ponos ob 2. g. Josip Pogacnik, plačilni natak in bivši odbornik strokovne organizacije. Umrl je kot vojni invalid po dolgotrajni bolezni, ki si jo je nakopal na tirolski fronti. Pogreb je danes ob 17. uri s Kongresnega trga 3. Blag mu spomin!

Darujto knjiže za slovenske vojaške v Negotinu! V Negotinu v severovzhodni Srbiji služi kakih 800 slovenskih vojakov, ki prosijo, da bi jim roljaki iz ožje domovine poslali kaj slovenskih knjig. Pošiljati naj se pošiljajo na naslov: Edo Delak, podporučnik u 9. pešpuku, Negotin u Srbiji.

Koncert salonskega orkestra se vrši v nedeljo 10. t. m. v gostilni »Drašček«, Bohoričeva ulica 9. Vstop prost. Solidne cene.

I. Obrtna razstava v Mariboru. Razstavnemu odboru se je posrečilo dobiti Götzoovo dvorano proti primerni odškodnini in da se omogoči, da se naši pripravljeni razstavljalci morejo udeležiti »Ljubljanskega velikega semnja« ter potem zopet naše razstave, je razstavljalni odbor preložil razstavljalni čas na mesec september. Razstava se torej gotovo vrši od 8. do včevši 25. septembra 1921. Priglasene razstavljalce naše razstave prosimo, da svoja dela izgotovijo najkasneje do 24. avgusta t. l. Enako opozorjamo priglasene razstavljalce, da se te dni razpošljejo prijavnice in razstavljalni red, katerega naj vsak razstavljalac natančno prečita. Prijavnica naj se takoj

izpolni in vpošlje, ker se po sprejemu prijavnice uredi prostor, da se s tem delo odobori udeležiti.

Zahvala. Da je »Znanje« v Trnovem« nad vse pričakovanje tako lepo uspešno, gre zaslugi vsem naštetim in je podprani odbor zato dolžan, zahvaliti se v prvi vrsti g. generalu Dokiču, komandantu Dravske devizijske oblasti, ter g. majorju Mašeku, komandantu Vozarskega eskadrona za brezplačno posojilo konj, nadalje vsem sodelovalcem pri sprevedu in veselici, ter udeležencem iste, kakor tudi sprotitelju ideje in ustvaritelju »podkovane karla« društvenemu pevovodji M. Premelcu, ko nečno pa tudi elektronterju g. Mihelšču za brezplačno napeljavo električne razsvetljave. — Odbor pevskega društva Krakovo - Trnovo.

Organizacijski vestnik.

Podružnica čevljarških pomočnikov sklicuje svoj ustanovni občni zbor, ki se bo vršil 17. julija t. l. z usajarskim mesečnim shodom ob pol 10. uri dop. v prostorih hotela »Triglav«. Vabilmo vse člane v to stroko spadajoče, da se polnoštevilno udeležijo shoda. — Odbor.

Vestnik Svobode.

Podružnica »Svobode« Vič-Glince priredi jutri 10. julija s sodelovanjem tamburaškega zbora veliko vrtno veselico v prid zgradbe »Delavskega doma« na Glincah. Veselica se bo vršila v restavraciji »Amerika« na Glincah ob 4. popoldne. Vstopnina 2 dinarja. V slučaju slabega vremena se bo veselica vršila v notranjih prostorih. Vabilmo naše delavstvo, da se z ozirom na namen v čim večjem številu udeležijo te prireditve!

Gospodarstvo.

— Ljubljanski trg. Mese vseh vrst je v izobilju. Teleče meso se razprodaja po 20 in 24 K kg. Na stojnicah Smoljan in Predovič se razprodaja teleče meso enake kvalitete po 18 K kg. V sled direktnega nakupovanja italijanskih firm po kranjskih živalskih semnjih, so cene po kranjski neznatno padle. Dobri volli se plačujejo po 21 do 22 K kg žive teže. Cena prašičem se skozi celo leto le malo premika. Določene so se maksimalne cene za sadje in zelenjavo, večinoma importirano iz Italije. Breskve 22 K, marelice 22 K, hruške 16 K, jabolka 12 K, češnje 12 K, kumare 12 K, grah v stroču 8 K, fižol v stroču 10 K, čebula 6 K. Maksimalne cene se bodo določale sporedno s sezonskimi spremembami. Ker povzroča Italijanski uvoz vsled kurza lire naravnost anarhijo v cenah na domačem trgu in izredno otežkočuje kontrolo cen, je nujno potrebno, da se ta uvoz omeji do zboljšane valute, ker je to blago večinoma luksusno blago in se nadomesti nekaj tednov pozneje z domačim blagom. Kmetički trg je zelo dobro založen. Krompir novi 3 do 4 K, stari 2 K, pesa rdeča 50 v komad, kolerabe kg 6 K, grah v stroču 7 K kg, grah sladki 10 K kg, čebula nova 5 K, fižol v stroču 10 K kg. Jale na trgu zelo primanjkuje; plačujejo se po 2 K do 2 K 40 v komad. Glede mleka vlada prejšnja miselnost. Stranke prinašajo neprestano skisano mleko v preiskavo, vsled nepravilnega ravnanja z mlekom od strani prodajalcev. Žita so proti vsemu pričakovanju zopet skočila v ceni, posebno oves se je podražil v par tednih skoro za 1000% Danes stane oves loco Ljubljana 7 K 20 v kg; tudi koruza je skočila, kg loco Ljubljana 5 kron 80 vin. kg. Moka štev. 0 stane kg 17 kron 50 vin.

— Promet novčanic naše državne Narodne banke je znašal 22. junija t. l. 3 milijarde 693.259.405 dinarjev. Zmanjšal se je za 28.713.745 dinarjev. Kovinska podlaga banke je znašala 22. t. m. 437.543.338,41 (+ 10.604.521,17 din.); posojila so znašala 195.359.747,17 (— 1 milijon, 592.379,30 D), državni dolg pa 3.941.431.411,68 (+ 1 milijardo 735.113,60 din.). Stevilke v oklepajih pomenijo izpremembe napram stanju 15. junija.

— Parobrodška družba Dalmacija objavlja, da odplinja parobrod Split vsak četrtek ob 19. uri iz Bakra v Split, Makarsko in Metković, parobrod Bosna pa vsak ponedeljek ob 19. uri iz Bakra v Šibenik, Split, Bol, Jelso, Hvar, Vis, Komljo, Belo Loko in Korčulo.

— Prepoved prodaje žita v klasju. Minister za socialno politiko je odredil, da ostanejo dosedanje odredbe ministra za prehrano in obnovo zemlje, ki prepoveduje uporabo žita za krmo in prodajo žetve vseh vrst žita v klasju, tudi letos v veljavi.

— Papirnatega denarja je po poročilu sovjetskega finančnega naučnega komisarja okrog 168 milijard rubljev. Ob izbruhu revolucije ga je bilo samo 22,5 milijard, pred svetovno vojno celo le 1,5 milijarde rubljev.

— Poceni živila iz Amerike. Parobrodne družbe na zahodni obali Južne Amerike so se zedinile v tem, da otvorijo redne parobrodne zveze. Prva naloga novega koncerna bo, da otvori veliko zvezo z Evropo, po kateri se bodo prevažala živila po nizki ceni iz Peruija, Ekvadorja in Kolumbije, kjer je živilo silno mnogo, a jih ne morejo doma prodati.

— Nova vrsta lokomotiv. Neka angleška tvornica parnih strojev je iznašla nov tip lokomotiv na električne turbine. Prednost teh lokomotiv leži v tem, da je pogon ceneli, hitrost pa večja.

Sport.

Največja dirka v Jugoslaviji bo dirka Ljubljana - Maribor, ki se vrši v nedeljo 10. t. m., ker je že sedaj nad 44 prijav. Od teh pred zaključ. 13 iz Zagreba, iz Celja in 6 iz Maribora, ostali so iz Ljubljane. Zanimivo je, da vozi v skupini seniorjev t. l. dirkačev nad 35 let 9 dirkačev, od kojih je najstarejši 52 let star. Dirka obeta biti nadvse zanimiva. Start je za seniore ob 5. uri, za vse ostale ob 6. uri pri pokopališču Sv. Krištofa, Cijl v Mariboru pred železnico. — Vsi dirkači se zberejo ob 5. uri, senjori ob pol 5. uri v hotelu Tivoli.

Pot čez Komarčo, t. j. preko stene nad slapom Savice, ki je postala na nekaj mesitih nekoliko nerodna, je sedaj popravljena in zopet varna ter tako velezašljiv dohod ob Bohinjskega jezera h kočji pri Triglavskih jezerih zopet vzpostavljena. Turisti sveda, ki se čutijo močno podvržene omotici in imajo še vedno pomisleke, se je lahko izognelo — posebno pri sestopu — ako uporabijo od Sedmerih jezer pot čez planine Ovčarilo in Dedno polje v Staro Fužino ob Bohinjskem jezeru.

Društvene vesti.

Klub »Soča« priredi v nedeljo dne 10. t. m. na Glincah pri Slamčju »primorsko« šagro s plesom, godbo, petjem, kolom sreče, panoramo itd. Preskrbljeno za posebnosti primorske kuhinje. Vabljeni so vsi člani in prijatelji društva. Vstopnina na veselični prostor za člane 2 dinarja, za nečlane 3 dinarje. Začetek točno ob 4. uri popoldne.

Dopisi.

Ptuji. Marsikdo bi mislil, da se pri nas godi vsem ljudem prav dobro, ker je kraj zelo bogat in je vsega v izobilju. Toda to je le mnenje nepoučenih. Ako se hoče prebrčati, kako je, le pojdi na trg, in vidiš boš, da boš kmalu suh. Dovolim si navesti nekoliko števil: Grah zelen, 16 manjših možnic 1 K, 4 do 5 čebulic 1 K, 1 glava solate do 2 majhni 1 K, 1 jajce 2.80 do 3 K (te cene jakca v Ptuju še niso imele), 6 drobnih krompirčkov 1K3 kolerabe 1 do 2 K, 6 peteršiljevih korenin tenkih kakor cvrni 1 krono, kumare dolge 18 cm in debele 5 cm 12 K, 5 črvihi hrušk 1 K, češnje najslabše vrste četrt litra 1 K itd. To so najvažnejši gospodinjinski predmeti, katerih je trg poln. Zda si pa draga gospodinja premisli, ako za take malenkosti izdaš toliko denarja, koliko moraš izdati potem za druge reči in kje je krivda temu? Naši kmetje so sicer pošteni in se jim ne sme oporekati kaj drugega, toda če vidiš, da nihče ne gleda na nje, si nazadnje tudi dovolijo malo »prajzovsko« trajbanje. V drugih mestih se naprimer še vedno vzdržuje tržno nadzorstvo, v Ptuju pa o tem ni duha. Niti stojnine ne pobira mestni urad od trčev! Samo od nekaterih, dokler ima dotičnik pač čas. Pri jalcih je seveda precej kriv izvoz, zaradi katerega jih pač pokupijo prekupčevalci, po deželi precej in jih tudi nad ceno plačujejo. Toda v sedanjem času je to vendar pretirano. Okrajnemu glavarstvu bi priporočali, da ne izdaja toliko obrtnih listov za veriženje z jalcii! — Zelo veliko krivdo na dragini v Ptuju in okolici pa nosi tudi general Wrangel, ki ima svoje taborišče v Strnišča. Ti ruski begunci, katerim sicer ne odrekamo življenske pravice, pokupijo za vsak denar in niti ne vprašajo mnogo za ceno. Zakaj tudi, saj je denar naš in ga dobrohotno spravilo nazaj med davkoplačevalce, ne vedo pa, da s tem otežkočujejo marsikateremu domačinu življenje. Mestnemu uradu priporočamo, da od časa do časa nekoliko po trgu pregleda cene in predmete ter nastavi stalne cene po potrebi, da se ne bo prehitro razvilo tako samopašstvo med prodajalci, kakor je bilo naprimer v vojni dobil

Maribor. Naš poštni blagajnik, višji revident Premrov je brijten mož, blagajničar. Osobju se pri izplačilu enostavno odtegne, (kakor n. pr. 1. jun., pa tudi 1. julija) po 20 vinarjev ali 1 do 2 kroni samovoljno z opombo, češ da manjka »malenkost«, da se večja svota v blagajni pokrile! Prvega julija se je odtrgovanje ponovilo z motivacijo, da nima blagajnik drobiža. Nadalje je blagajnik nekemu uslužbencu šest mesecev odtegoval dvojno za nek prispevek. Povodni intervencije v tej zadevi je sicer to priznal, ali je rekel, da sedaj nima denarja, da bi povrnil to vsoto. Zakaj se sploh odteguje uslužbencem težko zaslužen denar? Čemu so neki blagajničarske doklade? Sicer pa svetujemo Premrovu, da preloži svoje službene ure od 9. na 8., ozi. od 15. na 14. Ta ko bo dobil 2 uri na dan več za izsleditev primanjkljave. Posebno ob dneih izplačevanja oseba bi bilo silno potrebno, da bi se držal blagajnik tistega službenega časa, ki velja za druge uradnike ter ostalo osobje. Nadalje bi se naj odpravil privilegij, da si puste uradniki, tudi oni, ki niso v službi, potem uradnih slug plačo donosati. Prepričani smo, ako bi se tudi uradniki morali takoj, kakor se morajo drugi uslužbenci, po 2 do 3 ure pri blagajni suvati in gneti, da bi gotovo zahtevali, da Premrov izpremeni svoj sistem izplačevanja. Bili so časi, ko je bil en sam uradni blagajnik, pa je vse osobje (800—1000) ljudi v enem dnevu izplačal. Danes pa vidiš veliki asistenci, ki jo ima glavni blagajnik, tako polževo delovanje! Toda Premrov je vsestransko zaposlen! Kot socialisti in demokraci ne smemo in ne moremo tritati nikomur, pa tudi Premrov ne, delo vanja pri raznih kulturnih, političnih in gospodarskih društvi. Toda predvsem je služba! Ampak Premrov se peča z nečim, kar ni kulturno, ne gospodarsko, pa tudi ne narodno, to je namreč Zveza. Premrov kot povodja društva Drava ter postajni blagajnik si je utepel v glavo, da vkljub propovedi še vedno odteguje proti volji mnogih delavcev ter uslužbencev težko zaslužene krono za Zvezo jug. železničarjev. Ker pa je Premrov prebrisan, si zna tudi v tej zadevi pomagati. Do nekaj časa se je pri vseh postajnih blagajnah uradno inkasiralo članstvo prispevke za strokovno (?) društvo »Zvezo jugoslovanskih železničarjev«. Ker so večina uradnikov — in to posebno višjih — člani omenenega društva, je umevno, da so mnogi uslužbenci pod vplivom svojih predstojnikov prišli v to Zvezo kot Pilat v sredo. Kdor ni bil član Zveze je bil osumen, da je nemur boljševik in nevaren element. Zatorej ni čudno, da je cela vrsta bivših nemurjev in oboževalcev Bismarcka pristopilo k Zvezi. Ti ljudje so seve ostali taki značaji, kakršni so bili. No, zvezarji se ni nikoli brigala za kvaliteto svojih članov. Ljubljansko obratno ravnateljsko končno ni moglo delati izjeme in je prapovedovalno uradno kasiranje za razna društva in tudi za Zvezo. Toda modri Premrov je našel izhod. On je enostavno proglasil vse prostovoljne in posli člane Zveze za člane pevskega društva »Drava« in jim sedaj na ta konto odteguje prispevke za Zvezo. Usodajmo se ponovno vprašati! Obratno ravnanstvo v Ljubljani, če mu je vse to znano in kaj namerava ukreniti, da se zgoraj opisani škandali končajo? — Prizadeti.

Po svetu.

— Volikanska količina ponarejenih banknot po 1000 mark. V Frankfurtu na Majni je našla policija tiskarno banknot po 1000 mark. Delo je vodil neki Karl von Spiegel. Do sedaj se je dogajalo, da je ta »tvornica« razposlala na Poljsko in v Berlin čez 7 milijonov ponarejenih novčanov po 1000 mark.

— Ameriška vlada je pred časom prepovedala točenje alkoholnih pijač (s takzv. prohibicijskim akonom). Amerikanci pa niso ravno narobe — ljudje, zato so našli modus, ki jim alkoholiziranje omogoči v prejšnji, če ne celo v večji meri. S pomočjo zaslužka žejnih zdravnikov so iznašli, da so alkoholne pijače izvrstno »zdravilo« zoper to in ono in so to iznajdbo s pomočjo imenovanih zdravnikov tudi uveljavili. Tako je šla stvar po stari poti naprej, oplačajočih se »bojnikov« pa je bilo vsak dan več. Sedaj je vlada (to se pravi parlament, ker v Ameriki gre vsaka odredba skozi njegove roke, pa ne kakor pri nas) menda uvidela pravi namen takega »zdravljenja«, ker je zaenkrat vsaj pivo prepovedala, smatrajo za zdravilo (s 350 proti 93 glasov).

— Carnegie in njegova zapuščina. In Pittsburga poročajo, da je v Carnegievi zapuščini samo 25 milijonov dolarjev, vendar pa so ugotovili, da je jekleni kralj tekom življenja izdal nad 350 milijonov v dobrodelne namene. — Larifari, »samo« 25 milijonov dolarjev se nam ne zdi za eno zapuščino premalo.

KREDITNI ZAVOD ZA TRGOVINO IN INDUSTRIJO,
LJUBLJANA, Prešernova ulica št. 50, v lastnem poslopiu.
Brzojavni naslov: KREDIT LJUBLJANA. — Telefon št. 40 in 457.

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter kuponov, nakazila v :: tu- in inozemstvo, safe-deposits itd. itd. ::

Priporočila
se tvrdka
Večletna
garancija.

Josip Petelinc,

Ljubljana,

Sv. Petra
nasip št. 7,
Popravila
se sprejemajo.

edina tovarniška zaloga

šivalnih strojev v vseh oprehi, material in izvršba pred-
voja, za rodbinsko in obrtno rabo ter vsi posamezni deli za vse si-
Večletna garancija steme, igle, cilje na drobno in debelo. Večletna garancija!
Ugodni plačilni pogoji.

Nakupovalna zadruga
R. Z. O. Z.

poročila vsem cenj. odjemalcem
in interesom, da se je pre-
selila iz dosedanjih prostorov
Aleksandrova cesta 5 na
Dunajsko cesto 33,
BALKAN.

Konsum. društvo rudarjev v Hrastniku

vpisana zadruga z omejenim poročtvom

sprejema hranilne vloge, ki jih obrestuje po 4 %.

Na podlagi zadnjega računskega zaključka ima 576 članov ter sledeče društvene sklade:

Rezervni delež K 64.316.67.

Društveni delež K 17.103.71.

Blagovni promet za l. 1919/20 je znašal K 2.963.093.48. Delež znaša K 40.—.

Član postane lahko vsak.

Borzni posredovalec
Dragan Vučković

posreduje pri nakupu in
prodaji državnih in vred-
nostnih papirjev, zastavnice,
deviz in valut

Zagreb, Sv. Duh 19.

Telefon 6-69.

Brzjavlj.: Vučkov Zagreb.

COSULICH-LINE

(prej AUSTRO-AMERIKANA)

Trst-Amerika

prevažata potnike v New-York redno
3 krat, v Južno-Ameriko po 1 krat
mesečno. — Pojasnila in prodaja vozniških listov.

SIMON KMETEC, glavni zastopnik za Slovenijo

v Ljubljani, Kolodvorska ulica 26.

Odpliv poštnega parnika ARGENTINA ... 9. julija,

brzoparnika PRESIDENT WILSON ... 2. avg.

Trgovci! Obrtniki! Pozor!

Vsled preselitve v lastno hišo na Dunajsko
cesto št. 11, prodaja od danes

ZALTA & ŽILIČ

svoje veliko zalogo raznovrstne železnine
po jako znižanih cenah.

Ne zamudite prilike!

Dva spretna krojaška pomočnika

za Hrvaško se iščeta. Popolna
oskrba in stanovanje. Plača po
dogovoru. Nastop takoj. Po-
nudbe na Ant. Stimac, krojač,
Cvetkovič, Jastrebarsko, Hrv.

KAJO DELIC,

zlatar in draguljar

Ljubljana, Hribarjeva ul. 4

priporočila svojo

zlatarsko in draguljarsko delavnico

za nova dela in popravila vsake
vrste, kakor tudi za pozlato-
vanje in posrebovanje. V zalogi ima zlatnine in srebr-
nine, poročne prstane po vseh
uzorcih in merah, uhane i. t. d.
Kupuje tudi zlato in srebro ter
plačuje po najvišjih cenah, ali
pa izmenjava za novo blago.

Zahvala.

Za vse dokaze sočutja, ki so nam došla ob bridki
izgubi našega nad vse ljubljenega soproga in očeta

Simona Weissbacher,

mestnega tesarskega mojstra in hišnega posestnika,

kakor tudi za vse cvetje in spremstvo na njegovi zadnji
poti se najtopleje zahvaljuje

žalujoča

Mimi Weissbacher in otroci.

Medič, Rakovec & Zankl,

prej A. Zankl sinovi.

Tovarna kemičnih in rudn. barv ter lakov
Centrala: Ljubljana. d. z. o. z. Skladišče: Novisad.

Telefon 64. Brzjavlj.: MERAKL, Ljubljana. Telefon 64.

Emajlni laki. Pravi firnež. Barva za pode.

Priznana najboljša in zanesljiva kakovost: barve za obleke, vse
vrste barv, suhe in oljate, mavce (Gips), masteneo (Federweiss),
strojno olje, karboline, steklarski in mizarski klej, pleskarski,
slikarski in mizarski čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spada-
joči predmeti. „MERAKL“, Lak za pode. „MERAKL“, Linoleum
lak za pode. „MERAKL“, Emajlni lak. „MERAKL“, Brunoline.

Ceniki se začasno ne razpošiljajo!

Sprejmejo se kleparski

pomočniki

proti dobri plači. Kleparstvo K. Bocak, Tržič.

Sveže telečje meso za pečenko

po 18 K za 1 kilogram

se prodaja vsak dan dopoldne na Predovičevi
in Smoljanovi stojnici v Šolskem drevoredu.
Popoldne pa v skladišču na Mesarski cesti št. 4
pri mestni klavnici.

Kje kupim dober in fin

Gramofon,

plošče, igle, posamezne dele?
Kje se popravljajo gramofoni?

Edino v največji tovarniški zalogi gramofonov in
godbenih avtomatov

A. RASBERGER,

Ljubljana — Sodna ulica št. 5. (poleg dež. sodišča.)
Mehanična delavnica za popravilo vseh vrst gramo-
fonov in godbenih avtomatov. — Izvršuje vse dela
precizne mehanike.

Čitajte velezanimivo študijo
Dr. Oto Bauer - Uratnik

Pot k Socijalizmu.

Cena K 2.—

Naroča se v upravi „NAPREJ“.

Ruska književnost.

Tražite cjenike ruskih original-
nih knjiga od
„Českojugoslovenske naklade“:
J. HEREJK, Zagreb.

Velika zaloga: dvokolesa,
otroški vozički, šivalni in razni stroji, pneu-
matika in vsakovrstni deli. **F. BATJEL,**
Ljubljana, Slanič B. 28. Sprejme se v
polno popravilo, za emajljanje z ognjem
in ponikanje: dvokolesa, otroški vo-
zički, šivalni in razni stroji in deli.
Mehanična delavnica Karlovska cesta 4.

Klobuke in slamnike

vseh vrst od preprostih do
najfinejših dobite vedno v
tovarni za slamnike in klobuke

FRANJO CERAR,

v Stebu, pošta Domžale pri Ljubljani.

V popravilo prevzema tudi
vsa tozadevna dela ter pre-
oblikuje po najnovejši modi.
V Ljubljani se sprejemajo
pri tvrdki Kovačević i Teršan
v Prešernovi ulici 5, kjer
so tudi vsi vsorci vedno na
razpolago.

F. BRUMAT
LJUBLJANA

Manufaktura in tkanine.

Mestni trg 25.

ŠTAMPIJE
GRAVEUR
ANT. ČERNE
LJUBLJANA
DVORNI TRG 1.

Avg. Agnola

Ljubljana, Dunajska cesta 11

priporočila svojo zalogo

stekla, porcelana, zrcal, svetilk,
okvirov in vseh v to stroko
spadajočih predmetov. Steklo za
okna vseh vrst vedno v zalogi.

Krojača,

dobrega delavca,

sprejme takoj

Ivan Romih, krojaški mojster,
Hrastnik.

Parna opekarna

na Viču

R. Smielowski, stavbenik, Ljubljana,
Rimska cesta št. 2.

Nudi se dobro žgana opeka
prvovrstne kakovosti po dnev-
nih cenah.

Glavno nastopstvo za:

UNDERWOOD

pisalni stroj

OPALOGRAPH

razmnoževalni aparat

ima tvrdka

THE REX Co., Ljubljana

Kelenbergova ul. 7/I. in Gradišče 10.

Moderno urejena popravilnica za vse pisarniške stroje.

Edina razprodaja vseh vrst specialnega

MAVCA-GIPSA

za celo kraljevino SHS tvor-
nic: Stanz, Kindberg, Sem-
mering, Schottwien, Puch-
berg, Auserwiese etc. nudi
po najnižji ceni iz svojih zalog: Ljubljana, Osijek, Novi
Sad, Zemun **KOSTA NOVAKOVIČ**, veletrgovina mavca,
Ljubljana, Židovska ulica št. 1.

Zopet
ogromno pošiljatev
manufaktur narav-
nost iz inozemstva
je prejela tvrdka
R. Stermecki v Ljubljani

In sicer volne, cefirje, tiskanine, clamina, batista za ženske obleke, sukna
kamgarna in hlačevine za moške obleke, belega in pisanega platna za
perilo, kloba, cvilja, robcev, svile in še mnogo raznega drugega blaga,
katero se prodaja, zaradi nakupa v velikanskih množinah po čudovito
nižjih cenah. Razen tega, vedno velika zaloga lasnega izdelka srajc,
predpasnikov, bluz, kril, ženskih, moških in fantovskih oblek, po zelo
nižjih cenah. Čevlji, ženski, moški in otroški vedno v velikanski zbirki,
pristno ročno delo od lastnih čevljarjev.

Ilustrovani cenik zastoj!

Na debelo samo v I. nadstropju

VELETRGOVINA

R. STRMECKI

CELJE ST. 314,

Razpošiljalna

Slovenija.

Kdor hoče imeti res s pristnim blagom prepletkano bišo, po-
hištvo in lakiranje vozniških koles v peči, naj se obrne na tvrdko

TONE MALGAJ

Ljubljana stavbeni in pohištveni pleskar in ličar Ljubljana

Kolodvorska ulica št. 6

Dolinska glavica

K 50.000.000.

Rezerve

okroglo K 45.000.000.—.

Sprejema vloge na knji-
žice in tekoči račun proti
ugodnemu obrestovanju.

Ljubljanska kreditna banka

v Ljubljani.

Brzjavlj. naslov: Banka.

Telefon št. 261 in 413.

Podružnice: V Spilki, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru, Borovljah, Ptuj
in Brežicah.

Prodaja srečk
razredne loterije.

Kupuje in prodaja vse vrste
vrednostnih papirjev, finančna
ararizna dobave in dovoljenja
— vsakovrstne kredite. —